

ALEKSANDER VELIKI

ALEKSANDROVO ROJSTVO IN MLADOST

Filipu 2 in princesi Olimpiadi, se je ob koncu julija 356 p.n.š. rodil sin ALEKSANDER. Aleksander je bil kot majhen deček bister, neverjetno vzdržen, vendar je že takrat kazal častihlepenje.

Aleksandra je šolalo več vzgojiteljev in učiteljev, ki so ga vzpodbujali pri branju književnih del. Med vsemi vzgojitelji in učitelji je najbolj bdel Aleksandrov profesor Leonidas. Leonidas je bil Olimpiadin sorodnik. Strogi Leonidas je Aleksandra uril v vzdržnosti.

Ob neki priložnosti je Tesalec Filoneikos pripeljal konja Bukefala. Aleksander, ki je vse to opazoval, je bil mnenja, da konja ne morejo zajahati zaradi nesposobnosti. Aleksander je videl, da se konj boji lastne sence, zato ga je obrnil proti soncu in ga nato kmalu zajahal. Vsi prisotni so mu zmagoslavno vzklikali.

PRVE ALEKSANDROVE BITKE

Leta 340 p.n.š., ko je Aleksander štel 16 let je bil že sposoben regentstva. Istega leta je Aleksander vodil vojni pohod proti nepokornim Majdom in si jih znova podjarmil, zavzel njihovo glavno mesto, barabe pregnal, v mestu naselil druge priseljence ter mestu dal ime Aleksandropolis.

Leta 338 p.n.š. je Filip povedel svojo vojsko nad Grke in jih v bitki pri Hajnoreji odlično premagal. Aleksander je v tej bitki poveljeval levemu krilu vojske. Po zmagi so Aleksandru ukazali, naj Atencem odnese pepel njihovih vojakov. Tokrat je Aleksander prvič in zadnjič bil v Atenah.

Po tej prelomni bitki je Makedonija leta 337 p.n.š. podpisala z ostalimi grškimi državicami, z izjemo Šparte, Korintsko pogodbo, v kateri so se udeleženi dogovorili za »medsebojni mir«. Makedonski kralj Filip 2 je bil imenovan za hegemon, vrhovnega generala, ki mu je bilo dano poveljevanje nad skupno vojsko Makedonije in grških držav.

FILIPOVA SMRT IN ALEKSANDROV PRIHOD NA PRESTOL

Leta 336 p.n.š. je bil Filip sredi priprav na vojno s Perzijci. V Malo Azijo je poslal 10.000 mož. V tem času se je možila tudi Filipova hči Kleoparta. Filip se je udeležil te velike slovesnosti. Filipa je umoril mladi makedonski plemič Pausanias. Zarotnikov tega umora niso nikoli odkril, sum pa je padel celo na Olimpiado in Aleksandra. Filipa je takoj po smrti zamenjal tedaj 20-letni Aleksander. Z namenom, da bi potrdil svojo oblast, je stopil pred makedonsko ljudsko skupščino. Aleksander je nato v Ajgah sam vodil pogrebne slovesnosti svojemu očetu v čast. To dejanje je bilo Makedoncem zadosten dokaz. Aleksander s tem dejanjem postane kralj Aleksander 3 Makedonski.

ZADNJI NAČRT

Aleksandra so v Babilonu obiskali odposlanci ljudstev, ki si jih še ni podjarmil. To je Aleksandra spodbudilo k snovanju novih vojaških pohodov. Načrtoval je, da bi z ladjami obplul Arabski polotok. Ta del pohoda je nameraval zaključiti v Egiptu in ga nato nadaljevati ob obalah Severne Afrike, vse do Herkulovih stebrov. Vojska se je že začela zbirati, ladje so deloma po delih pripeljali iz Cipra in Francije, deloma pa so jih zgradili v Babilonu. Določen je bil datum - 8. junij.

RAZPAD ALEKSANDROVE SVETOVNE DRŽAVE

Aleksander je v desetletju osvojil vse ozemlje Velikega kralja in ga še dodatno razširil. Na svoji poti je postavil več kot 70 mest, ki so postali centri širjenja grške kulture. Ker Aleksander ni določil svojega naslednika, je bilo njegovo mesto postavljen njegov slaboumni brat Aridej, kasneje pa njegov sin Aleksander 4. Dejansko oblast je v tem času imel regent Perdikas. Da bi zadovoljil svoje tekmece, je imperij razdelil generale. Ti naslednjiki se imenujejo diadohi. Vsi diadohi niso bili zadovoljni z delitvijo ozemelj, zato so se vnele vojne, ki so trajale več 20 let in so se končale okoli leta 281 p.n.š. Nastale so tri večje države: Egipt, Sirija in Makedonija. Imperija Aleksandra Velikega je bilo dokončno konec.

ALEKSANDROVA SMRT

Aleksander je nenadoma zbolel za malarijo. Ker se mu stanje ni izboljšalo, so prestavili odhod odprave. Čeprav je bil vsak dan slabši, je še vedno sprejemal poročila svojih poveljnikov. Po nekaj dneh je bil tako slaboten, da ni mogel več govoriti. Njegovi in makedonski generali so na silo vdrli k njemu in z glasnim jokom stopili mimo njegove postelje. Ko je zadnji izmed njih odšel iz sobe, je Aleksander utrujen omahnil na postelji in umrl. Bil je večer, 13. junij 323 p.n.š..